

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Ndt/29/2018
Identifikačné číslo spisu: 4414010631
Dátum vydania rozhodnutia: 28. novembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4414010631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Šimonovej a členov JUDr. Štefana Michálik a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci odsúdeného N. U. pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 28. novembra 2018 v Bratislave o návrhu odsúdeného na odňatie a prikázanie veci, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec odsúdeného N. U. vedená na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 2T 173/2014, sa tomuto súdu n e o d n í m a .

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky predložil 25. októbra 2018 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) trestnú vec odsúdeného N. U., vedenú na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 2T 173/2014, pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. spáchaného v bodoch 1 až 6 samostatným konaním a v bode 7 spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. Z obsahu predkladacej správy je zrejmé, že spis bol predložený za účelom rozhodnutia o návrhu odsúdeného na odňatie a prikázanie veci, ako na to odsúdený poukazuje na č. l. 191-192. Predmetný návrh na odňatie a prikázanie veci odsúdený N. U. odôvodnil tak, že podáva generálnu námietku zaujatosti na sudcov Okresného súdu Nové Zámky. Tomuto súdu žiada jeho trestnú vec odňať a prikázať inému okresnému súdu v inom kraji Slovenskej republiky. Na základe výzvy Okresného súdu Nové Zámky ešte špecifikoval, že vec žiada prikázať súdu v jurisdikcii Bratislava-okolie. Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Nové Zámky a okresným súdom v Bratislavskom kraji preskúmal podaný návrh v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v tomto prípade nie je daný dôvod na odňatie predmetnej trestnej veci Okresnému súdu Nové Zámky a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon.“ Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi.“ Na rozhodnutie o odňatí veci vecne a miestne príslušnému

súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Tr. por. musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.“ Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným sudcom, či sudcami (senátom). Zárukou, že vo veci bude konať nestranný sudca, poskytuje obvinenému čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“ Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu“. Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní, ale na čírom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektívizme, neobjektívite, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 22. apríla 1994...). V prípade ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, v tomto prípade sudcov Okresného súdu Nové Zámky, potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na ich vylúčenie. Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, § 31 ods. 2 a § 31 ods. 3 Tr. por. Z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie sudcov Okresného súdu Nové Zámky v zmysle § 31 ods. 2, § 31 ods. 3 Tr. por., a preto najvyšší súd upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na vylúčenie sudcov podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z dôvodu pochybnosti o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní. Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu činného v trestnom konaní na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže napríklad spočívať v tom, že orgány činné v trestnom konaní, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení, eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne. Pomer orgánu trestného konania k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por., ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah. Najvyšší súd nezistil dôvody na vylúčenie sudcov Okresného súdu Nové Zámky podľa § 31 Tr. por. z dôvodu pochybnosti o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní, a teda nezistil ani danosť podmienok na odňatie predmetnej veci z jeho jurisdikcie. V spisovom materiáli sa nachádzajú vyjadrenia všetkých aktívnych sudcov Okresného súdu Nové Zámky (č. l. 194-201). Z ich vyjadrení existencia dôvodov pre vylúčenie nevyplýva. Je teda zjavné, že dôležité dôvody pre postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. nie sú dané. So zreteľom na neexistenciu dôležitých dôvodov na odňatie veci, najvyšší súd nevyhovel návrhu odsúdeného N. U., pretože ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu a práva na prerokovanie veci nestranným súdom.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.